

SKÝCOVSKÉ NOVINY

DECEMBER 2010 • RETRO •

Prihováram sa Vám...

Vážení spoluobčania!

Dňa 27. decembra 2010 zloží novozvolený starosta obce a poslanci OZ ústavou predpísaný sľub. Ihneď po tomto slávnostnom akte prevezmú novozvolené orgány zodpovednosť za riadenie obce na ďalšie volebné obdobie. Poprajme im, aby sa im v symbolóze starí s mladými darilo.

Za šesť predchádzajúcich volebných období od r. 1986 sa urobilo veľa a možno ešte viac dovedty od r. 1945.

Niektoré veci a diela už pochoval čas, na mnohé si ani nespomenieme a iné sa nám

zdajú samozrejme.

Ešte predtým, ako sa vo svojich retro spomienkach pokúsím stručne zhrnúť náš vývoj, ďakujem všetkým obyvateľom za opakovanú dôveru od r. 1986. Ospravedlňujem sa tým priaznivcom, ktorí očakávali, že budem ešte kandidovať, ako aj ostatným, ktorých očakávania som nesplnil.

Slová uznania a chvály sa striedali so slovami kritiky aj nedôvery.

Pokusy o fyzické napadnutia pri presadzovaní uznesení a rozhodnutí zanechali svoje stopy aj v mojej rodine, ktorá nakoniec aj rozhodla. Za roky obrovskej tolerancie ďakujem najmä svojej manželke.

Dospel som k presvedčeniu, že moje poslanie sa naplnilo a je tu čas dať priestor mladým.

Tak ako to teda bolo? Čo bolo? Čo nebolo? Čo ani nemuselo byť? Alebo, čo už nemusia riešiť novozvolené orgány obce po r. 2010?

Písal sa rok 1986, ale ešte pred ním aj rok 1945.

Od vypálenia v II. svetovej vojne obec prežila svoje znovuzrodenie už 41 rokov.

Bola demokracia, bol socializmus, bol aj socializmus s ľudskou tvárou.

Do roku 1986 niekdajší vyhnanci po vypálení obce v r. 1945 toho stihli naozaj veľa.

Na začiatku neboli žiadne obývatelne domy. Viac ako 200 rodinných domov postupne dostalo svoju niekdajšiu

podobu. Niektoré boli zbúrané a na ich mieste sa stavali nové.

Do roku 1986 bolo zrekonštruovaných a postavených spolu 377 nových rodinných domov. Zdá sa to neskutočné, ale aj v období r. 1986 – 2010 pribudlo ďalších 51 novostavieb rodinných domov.

Vytvárali sa celé nové ulice. Družstevná, Športová, Pod Vříškami, Mierová, Krátka, Koponiská, Za humnami.

Kľúčovali sa lesy, budovali sa cesty, mosty, chodníky.

Nezabúdalo sa ani na verejnú zeleň a pamätníky. Dnešné generácie mladých ľudí len ťažko pochopia, že svojpomocne alebo v známych akciách „Z“ (zadarmo), sa mohli vybudovať stavby občianskej vybavenosti, ktoré slúžia dodnes.

Medzi ne patria najmä budovy Obecného úradu a kultúrneho domu (do r. 1990 aj s kinom Hrušov). Brigádnicky sa pomáhalo aj pri stavbe Základnej školy, bývalého závodu Kovoplast, ale aj bývalého Domu brannej výchovy.

Za samozrejme si obyvateľia
(Pokračovanie na 2. str.)

*Veľa krásnych chvíľ
v príjemnej atmosfére
Vianoc,
mnoho osobných
a pracovných úspechov
v novom roku Vám praje*

*Štefan Gahér
starosta obce*

• Ťažbári v čase najväčšej slávy.

(Pokračovanie z 1. str.) pokladali účasť na výstavbe Domu smútku, oplotení cintorína alebo oprave a prístavbe budovy Požiarinej zbrojnice. Dokonca aj výstavba nákupných stredísk Jednoty SD sa neobišla bez brigádnickej pomoci občanov.

„Za pivo a pol deci“ sa pracovalo prevažne cez soboty

vybudovala svojpomocne. Na stavbu storočia, ako ju vtedy nedočkavci nazývali, sa robievali zbierky cez fašiangové podujatia DH Skýcovanka. Výstavba bola v rézii dobrovoľnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov.

Najväčšou socialistickou stavbou po kolektivizácii a založení JRD boli objekty

• Aj hrabačky sena mali v hore svoju robotu.

a nedele. Aj výstavba futbalového štadióna sa realizovala v akcii „Z“.

Liehovar alebo tzv. páleníca ovocných kvasov sa celá

družstevného dvora. Ani tieto stavby sa nezaobišli bez brigádnickej pomoci obyvateľov.

Stavby, akými boli vodovod, elektrifikácia, benzínové čer-

• Pamätáte sa na kurzy varenia?

padlo alebo inštalácia expozície Nitrianskeho vlastivedného múzea na celom poschodí KD, miestny rozhlas a verejné osvetlenie, si nevyžadovali brigádnicku pomoc občanov. Aj prvá rekonštrukcia námestia s otočnou pre autobusy a hliníková strecha na budove KD sa zaobišla bez brigádnikov.

Kto a koľko brigádnických hodín odpracoval, sa dnes už ani zistiť nedá. Pomáhal prakticky každý popri svojom zamestnaní.

(národný front). Prijímali sa socialistické záväzky.

Bolo aj dostatok roboty. „Fabrika les“ - živila desiatky lesných robotníkov. Stovky obyvateľov mali svoje posty v bývalom Calexe, ZDA, Tehelni, Koželužniciach a boli aj iné príležitosti v rôznych službách.

Aj autobusy chodili častejšie a na všetky strany.

Aj v období 1986 – 2010 bolo veľa vecí. Niektoré veci chýbali a niektoré ani nemuseli byť.

Bývalý MNV so svojimi 27 členným poslancovým zborom vykonal analýzu doterajšieho stavu občianskej vybavenosti

• Začiatky družstevníctva boli ťažké.

Bola to povinnosť, ale aj česť byť v zozname brigádnikov. Spoločná dobrovoľná práca pre obec ľudí stmelovala. Na brigádach si účastníci často dohodovali ďalšiu účasť na budúcej akcii. Mnohým bolo spolu dobre, iným to už „liezlo na nervy“. Doma mali predsa svoju robotu a v nedeľu bolo treba svätiť.

Napriek všetkému dobrovoľníkom a organizátorom brigád musíme byť vďační.

Bez ich dobrovoľníckej činnosti by sme nemohli stavať na základoch, ktoré predtým neexistovali. Mnohí už nežijú. A nebolo by ani na čo spomínať. Obyvatelia radi vyvíjali svoju spoločenskú a záujmovú činnosť aj v dnes už neexistujúcich organizáciách, akými boli ČSČK, ZČSSP, ČSM – SZM so svojimi pionierskymi organizáciami. Aj hasiči združovali svojich dobrovoľníkov.

Oslavovala sa VOSR aj Deň znárodnenia. Organizovali sa prvomájové manifestácie a všetci boli združení v MO NF

s konštatovaním, že Skýcov je nadštandardne vybavený so všetkými službami a inžinierskymi sieťami. Aj pitnej vody už bolo dosť, len nebolo kde pochovávať.

Zdalo sa, že okrem výstavby nového cintorína, bude stačiť doteraz vybudované diela udržiavať. Na také množstvo vybudovaných vecí bolo treba poriadneho údržbára a „hromadu pomocníkov“. V mnohých prípadoch tomu tak aj bolo. Ibaže život ani smrť nezastaví.

Objavili sme problémy so stavom životného prostredia. Hromadil sa odpad z domácností. Popolnice prestávali slúžiť na škváru a popol. Moderné domácnosti sa viac a viac zbavovali veľkoobjemových odpadov, ktoré sa nezmestili do popolnice.

Vďačným úložiskom bola okolitá príroda a miestny potok.

Nevedeli sme, že existuje aj nejaký bioodpad a treba ho **(Pokračovanie na 3. str.)**

• Aj bývalý kovoplast sa začínal budovať v akcii „Z“.

(Pokračovanie z 3. str.)
Žumpy a septiky nemali zúžitkovať. Divoká skládka na Michelovskej bola zrekultivovaná.

S rozvojom bytovej výstavby služieb a deravým vodovodným potrubím sa opäť objavil problém s nedostatkom pitnej vody.

Havarijné situácie vznikali najmä v deväťdesiatych rokoch. Zažili sme všetko. Zásobovanie pitnou vodou bolo prerušované a regulované po jednotlivých pásmach, po jednotlivých uliciach a cisternami. Krízové zásoby

v domácnostiach boli nedostačujúce a nehygienické. Pomohli nové zdroje, nový vodojem a postupná výmena potrubia.

Po vyriešení problémov s nedostatkom pitnej vody nám začali vadiť zápachajúce jarky vedľa ulíc. Väčšina z nich slúžila ako stoka už nielen na odvádzanie dažďovej vody.

• Klobúk dolu pred takou návštevou futbalu v nedeľných klobúkoch.

• Volebná komisia v 70. rokoch 20. storočia.

Žumpy a septiky nemali všetci. A tí čo mali, šetrili na nákladoch.

Neizolované žumpy a septiky boli častou príčinou podmáčania nižšie položených pozemkov a príčinou susedských sporov. Komisie ŽP by o tom vedeli rozprávať. V neskorších rokoch sa problém objavil aj s dažďovou a spodnou vodou. Katastrofický sa v tomto smere stal rok 2010, keď celoslovenské povodňové problémy zasiahli aj našu horskú obec Skýcov.

Boli však aj iné problémy.

Nedostatok hrobových miest sme sa pokúsili riešiť poslednou väčšou akciou „Z“ ešte v roku 1986 úpravou plochy bývalého cintorína a jeho oplotenia. Odvtedy už zomrelo 352 obyvateľov a iba v týchto dňoch sa zaplňajú prvé dvojhroby moderného cintorína MILÉNIUM 2100. Jeho doplnkom je zmodernizovaný a premenovaný bývalý Dom smútku na Dom nádeje.

Obyvateľke Helene Géciovej ležal na srdci zruinovaný kaštieľ. Dožadovala sa jeho

Ani Klub dôchodcov neexistoval a v budove MNV a v materskej škole sa kúrilo „Peterkami“. Zriadenie ústredného kúrenia na pevné palivo však netrvalo dlho. Kotolňa v budove materskej školy je chránená aj proti ďalšej plynovej kríze.

S ubúdajúcim počtom žiakov v základnej škole sa „scvrkáva“ aj nadmerný areál. K existujúcim stavebným pozemkom, resp. rodinným domom v nadmernom areáli možno pribudnú ďalšie.

Rok 2014 bude 50. výro-

• Pracovníčky živočíšnej výroby v Sýv. JRD.

čím od začiatku vyučovania. Verme, že všetky zábery na zachovanie školy, ktorá vchovala mnoho vzdelaných ľudí, športovcov a v ktorej sa striedali len samí kvalitní učitelia a riaditelia, sa budú realizovať.

Bývalý PMP (Podnik miestneho priemyslu) Kovoplast, sčasti postavený ešte v známej akcii „Z“, poskytoval zamestnanie desiatkam obyvateľov. Prácu úspešne riadili Pavol Žikavský, Štefan Biloš a Marián Just. Vlasta Paulovičová aj nebohá Mária Šimonová iba v dobrom spomínali, tak ako aj desiatky zamestnancov vtedajšieho Kovoplastu.

Aj iné veci boli a neboli.

Začiatok podnikania ešte pred „nežnou“ symbolizuje bývalá prevádzkárňa MNV. Dovtedy prepravné služby sa rozšírili o stavebnú činnosť. Pribudli garáže, dielňa aj auto.

Vďaka tejto činnosti, najmä však vďaka vedúcemu DP MNV Michalovi Rajnchovi, sa vytvorili predpoklady aj na ochranu kaštieľa.

Prepravné služby boli zamerané najmä na dovoz palivového dreva.

(Pokračovanie na 4. str.)

opravy, zatiaľ čo iní navrhovali zbúranie bývalého šľachtického sídla nerestí a poroby.

Stavebné parcely v historickom centre obce mohli byť tiež atraktívne. Našťastie nestalo sa tak.

Mladí ľudia sa schádzali v ošarpanej budove bývalého Obecného domu. Celé poschodie KD bolo Kino Hrušov a expozícia Nitrianskeho vlastivedného múzea.

Územný plán obce bol neaktuálny a Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja neexistoval.

(Dokončenie z 3. str.)

Neskôr vznikli aj prevádzky Fax Copy Richarda Sulíka, Fomei Jozefa Veverku, Drevosky Jozefa Čmiku, DALI Františka Magušina a HP Servis Ľubomíra Černáka. Im patrí poďakovanie za vytváranie pracovných miest.

Na Vápeniciach sa už nepodnikalo.

Pre „hory“ odpadu zanikli. Neskôr bola zrekonštruovaná

jediná pec. Vďaka hlavným aktérom - Jozefovi Pavkovmu, Bartolomejovi Matejovmu, Petrovi Černákovi, Cyrilovi Matejovmu a Ľudovítovi Pavkovmu boli postavené dve nové repliky a história vápenkárstva bola zachovaná.

Dvojkriž v „Prchovej bani“, Rozhľadňa a oddychové besiedky pri symbolických Vápencových lomoch vhodne dopĺňajú atmosféru vápenkár-

stva. Zásľuhu na ich zhotovení má pán Viliam Škorec, miestny stolár.

Pod jeho rukami vyrástli aj ďalšie drevené doplnky v obci aj na budovách (MŠ, KD, Dom nádeje, vápenice, vstupy do obce a i.).

Areál Motocrossu dokázal svoje opodstatnenie a lyžiarske vleky možno ani nemuseli byť.

Futbalový areál odolal poku-

šeniu o privatizáciu. Sen tenisov sa po rokoch viacnásobne naplnil.

Multifunkčné ihrisko je doplnkom pre všetky pohybové aktivity žiakov, predškolákov, mládež, prostre pre všetkých. Jeho výstavbou sa doplnil areál FK a konečne mohol mať celý multifunkčný komplex plateného správcu... Možno raz bude a možno bude aj ľadová plocha.

Opýtali sme sa starostu obce Štefana Gahéru

• Pán starosta, čo si najviac vážite alebo ktoré akcie obci najviac pomohli?

- Celkom isto dávam na prvé miesto pitnú vodu a kanalizáciu.

Táto problematika nás s menšími prestávkami sprevádzala po celých 25 rokov. Ešte v mesiaci októbri 2010 muselo byť vymenené vodovodné potrubie a kanalizácia na ul. Partizánska.

Obdivovaným dielom je najmä vegetačná a bezodpadová ČOV.

Ale ani biokompostéry do každej domácnosti nemá žiadna obec.

Na druhé miesto dávam plynofikáciu.

Nepochybným úspechom je oprava kaštieľa.

Z hľadiska bezpečnosti chodcov je najdôležitejší chodník cez celú dedinu.

Najnovší úsek na najbezpečnejšom mieste v centrálnej zóne bol ukončený len v mesiaci november t.r.

Toto sú najdôležitejšie veci. Až potom rekonštrukcia Domu smútku a cintorína, údržby budov Kultúrneho domu, Obecného úradu, Materskej školy a iných nehnuteľností v majetku obce.

Najviac si však vážim prístup obyvateľov k vlastnej histórii.

Pietne spomienky na tragédiu vypálenia a oslavy SNP bývajú vždy dôstojné.

Zakladateľ NPCH Skýcov – Zlatno gen. por. v.v. Ing. Ján Husák môže byť spokojný.

Aj preto si v Skýcove radi podávajú ruky koalíční aj opoziční politici, vrátane najvyšších

ústavných činiteľov.

Pri tejto príležitosti vyjadrujem poďakovanie doc. Ing. Milanovi Belicovi, PhD., predsedovi VÚC Nitra za všestrannú podporu a účasť na našich podujatiach.

„Monografia“ k 710. výročiu prvej písomnej zmienky o našej histórii bola vhodným darčekom pre všetkých. Poďakovanie patrí mgr. Helene Juríkovej za jej zhotovenie.

• A čo očakávate od nového vedenia obce?

• Námestie v r. 2004

- Že sa im podarí vyriešiť problém zateplenia budovy ZŠ a následné spojenie s MŠ a že úspešne dokončia rozpracovaný projekt Revitalizácie centrálnej zóny. Projektovo je pripravená akcia na zateplenie budovy Obecného úradu a rekonštrukcia Verejného osvetlenia aj štúdia IBV.

Prajem im, aby úspešne vybudovali nový zberný dvor na veľkoobjemový odpad a mnohé drobnejšie akcie, ktoré prinesie život. Za zázrak by som považoval vybudovanie cestného obchvatu obce.

• A čo poviete na záver?

- Iba samé ďakovačky.

Ďakujem všetkým pracovníčkam Obecného úradu za vysoko profesionálnu prácu.

Poslancom OZ za odvážne rozhodnutia a trpezlivosť pri presadzovaní verejnoprospešných projektov.

Zamestnancom obce za údržbu verejných priestranstiev.

Riaditeľom škôl a správcom farnosti za spoluprácu a pomoc pri organizovaní podujatí.

ZPOZ-u za dôstojné občianske obrady.

DH Skýcovanka pod vedením Štefana Juríka a spevokolu Vápenkár pod vedením Alžbety Pavkovej, za ich neoceniteľný prínos na všetkých spoločenských akciách.

Osobitný prínos do kultúrospoločenského diania prináša aj naďalej ochotnícke divadlo Hrušov v réžii Ľubomíra Hostoveckého.

Treba poďakovať všetkým podnikateľom, ktorí vytvárajú pracovné miesta pre obyvateľov.

Bezkonfliktná bola aj spolupráca so všetkými správcami inžinierskych sietí. Okrem vodárov, plynárov a iných správcov sietí za príkladnú považujem spoluprácu so ZEZ pri vyčistení námestia od stĺpov elektrického vedenia a neestetického transformátora na námestí.

Môj obdiv patrí aj Milanovi Černákovi za pokračovanie na oprave kaštieľa. Nebyť celosvetovej finančnej krízy možno už mohol byť aj tento klenot Skýcova v prevádzke.

Aj predajne potravín, obchody a pohostinstvá svoje úlohy zabezpečovali k spokojnosti svojich zákazníkov.

Za podnikateľské subjekty a firmy, ktoré pomáhali budovať, zamestnávali našich obyvateľov a boli častými sponzormi, vyslovujem osobitné poďakovanie Stanislavovi Orovnickému, Jozefovi Čmikov, Ing. Jozefovi Veverkovi a Ľubomírovi Černákovi.

V závere treba poďakovať všetkým bývalým funkcionárom MNV a obce, organizáciám, športovým klubom aj jednotlivcom, ktorí sa pričínili o vzornú reprezentáciu obce Skýcov.

Za spoluprácu a dôveru ďakujem najmä Vám obyvateľom, ktorí ste ma nezištne podporovali pri všetkých mojich snáhach a aktivitách.

Verím, že Vašu dôveru som nesklamal.

Želám Vám pokojné Vianoce a úspešný vstup do Nového roku 2011.

Za príspevok a rozhovor ďakuje Štefanovi Gahérovi starostovi obce, Zuzana Miháľková